

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 139. szám
2020/5.Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 ÉrtesítőjeFőszerkesztő: Tóthpál Tamás
(tothpaltamas@gmail.com)
Főmunkatárs: Pál GyöngyiA következő lapszám megjelenik:
2020. június 19.

Kirándulni hármásban május 15. után: jelzett túrautak a kolozsvári Bükk-erdőben

A koronavírus járvány miatt március közepétől nem kirándulhattunk. A két hónapos szükségállapotot felváltó készütségi állapot rendelkezési értelmében május 15-től túrázhatunk, de nem csoportban, szervezett formában, hanem csak egyénileg, legtöbb három személy részvételével. De nem mindenki boldogul egymagában, nem mindenki ismeri a városunkat körülvevő erdőket és túraösvényeket. Íme tehát néhány ötlet azoknak, akik szeretnek szabadidejüket a természetben, a tiszta levegő elöltleni.

PÁL GYÖNGYI

A 833 m magas Árpád-csúcs (Vf. Peana) a Feleki-gerinc legmagasabb pontja, kilátótorony is állt ott régen, később lefelőlnek adták ki állattenyésztők számára a területet, kerítéseket húztak, a csúcsot jelző táblát kitérték, ennek ellenére Kolozsvár turistáinak most is legkedveltebb kirándulóhelye. Több turistajelzés is vezet oda, ezeknek nagy részét a kolozsvári EKE festette. Az útvonal hossza, bármelyik utat válasszuk, hozzávetőleg 11 km, szintkülönbség 400 m, a menetidő 3-3,5 óra, közepes nehézségű túra (oda-vissza 22 km, időben ez 6-7 órás utat jelent).

Az Árpád-csúcson az EKE egyik jelentős turistaalkotása, a 15 m magas kilátótorony állt, amelyet 1905. május 21-én avattak fel. A kilátótorony az első világháborúban elpusztult. Később, a népi demokrácia éveiben is épült egy valószínűleg katonai célokat szolgáló, messziről látható magasságjelző faépítmény, amely az 1980-as évek elejére elkorhadt.

A Monostor lakónegyed végállomásáról, az egykori Kalános utca (most Primăverii) és a Szent János-kúti út (Drumul Sf. Ioan) találkozásánál indul az erdőn keresztül a piros sáv jelzés, enyhén emelkedik az ösvény, 15 perc múlva elérünk egy irtást, ahol a magasfeszültségű vezeték halad keresztül. Ezt az erdőrészt Gálcsereknek nevezik. Továbbhaladunk az erdőben, 5-10 perc múlva szélesebb ösvényhez érünk, azon halad tovább a jelzés. Keresztezzük egy utat, amely a Monostor negyed délkeleti részéről jön és meredeken beereszkedik a Plecska-patak völgyébe (Szent János-kút völgye). Mi haladunk tovább a gerincen egy szép erdőben, jobbra fenyves, balra lombhullató fák, az erdő szélén sok az akác, jobbra az oldalban diófák, ez a rész a Diós. Az erdőt füves terület vágja ketté, keleti részén már a terjeszkedő város új épületei látszanak. Jobbra alattunk a Plecska-patak völgye, szép a kilátás minden irányban. A jelzőtáblán egyik nyíl a Szent János-kút felé irányít, a másik a piros sávval a Tordai-hasadék felé vezető utat mutatja. A gerincen er-

dőben haladunk tovább egészen a Bükki telepig (Colonia Făget). Elérjük a Szent János-kút völgyéből jövő aszfaltos utat, in-

Kikerüljük az ösvény közepén levő hatalmas gömbkövet

den kb. 500 m a szelicei út (str. Făgetului). Átmenyünk az úton és a szemben levő utca (str. G. T. Munteanu) házaik közt követjük a jelzést. Az utolsó házak után az út fenyveserdőben folytatódik, enyhén emelkedik. Párhuzamosan a piros sáv jelzéssel megjelenik a kék sáv és a narancssárga kör is. A Sárosbükkben vagyunk, a fenyves után ismét lombhullató (bükk, tölgy) erdőben járunk, érdekes tűrődések vannak a homokos talajon (hepehupák) és sok a homokkő-formáció. Elhagyjuk a Rajka (Helena)-forrást, ezután már meredekebb emelkedő következik, kikerüljük az ösvény közepén levő hatalmas gömbkövet, egy meredekebb kaptató után kicsit megpihenünk, majd folytatjuk utunkat tovább a Feleki-gerincen levő Mikesi házak irányába. Egy elágazáshoz érve három választási lehetőség van. A kék sáv jelzés jobbra tér, szép erdei úton halad a Majláth-kút felé (Fântâna Bilașcu). Egy darabig kísér minket a *Minunile pădurii* tanösvény fehér béka jelzése. Miután elhagyjuk a kútát, az út nyugat irányban halad tovább, az egymással párhuzamos Feleki-gerinc és Szelicsei út között, majd hirtelen balra fordulunk, és a patak völgy oldalában mere-

den felvezet a jel a Feleki-gerincen haladó szekérútra, az Árpád-csúcs közelében.

Ha az elágazástól nem a kék sávot, hanem a piros jelzést választjuk, akkor további két lehetőség áll rendelkezésünkre. Továbbhaladunk felfelé egy keveset, majd jobbra térünk a narancssárga jelzésen (ez a kerékpáros klub jelzése), fenyves alatt haladunk az erdőben, kikerülve a házakat, az utolsó háznál

vesznek körül: ez a Mikes-tető. A Feleki-gerincen haladó úton 20-25 perc után találkozunk a Majláth-kúttól jövő kék sáv jelzéssel, lefelőlre érünk, a szekérút elmegy a csúcs alatt, mi az erdő szélét követve 5-10 perc alatt eljutunk az Árpád-csúcsra. Onnan szép kilátás nyílik a Tordai-hasadékra, a Székelykőre és a Gyalui-havasokra. Az Árpád-csúcsról, ha kedvünk és időnk engedi, 1-1,5 óra alatt juthatunk el a Kis-Magurára (826 m), amely a Feleki-gerinc legnyugatibb pontja. Ha a harmadik útvonalat választjuk, az említett elágazástól a piros sáv jelzést követjük (nem térünk le sem a kék sávon, sem a narancsszínű jelzésen), akkor a Mikesi házakhoz jutunk, az Erdőfelekről jövő útra. Ezt az utat szélesítették, de nincs aszfaltozva, itt jobbra fordulunk, Erdőfelekkel ellentétes irányba, az erdő fái között haladunk az úton, 1 km után ismét házakhoz érünk és útelágazáshoz. A Feleki-gerinc itt elágazik dél felé, ez a Mikes-gerinc, a piros sáv ezt követi, elhalad az adrenalinpark mellett és a Tordai-hasadékhoz vezet. Mi ellenkező irányba fordulunk, az Árpád-csúcs felé megyünk a gerincen a házak között és eljutunk a rádiósházig. Onnan már a leírt úton jutunk el a csúcsig.

Az Árpád-csúctól még két jelzés áll rendelkezésünkre, amelyen visszatérhetünk a Mo-

nostor negyedbe, egészen más útvonalon, mint ahol jöttünk. Az egyik épp a csúcsról indul, a nemrég felújított piros kereszt jelzésen, amely az erdőn keresztül leereszkedik a szelicei útra, a pihenővel ellátott forrás közelében, átkelünk az úton és az erdőn keresztül a Szent János-kúthoz jutunk. A másik jelzés a kék kereszt. A Kis-Magura irányába indulunk, pár perc múlva meg látjuk jobbra a jelzett ösvényt az erdőben, amely levezet a Bivalyos-rétre (Râtul Penii), onnan a Dumbrava-gerincen és a Papok rétnél (Râtul Popii) keresztül a Gorbó-völgy elejére, onnan pedig a Szent János-kúttól jövő úton a Monostor negyedi végállomáshoz érkezünk.

Természetesen vannak jeletlen utak, amelyeket tetés szerint lehet kombinálni. A leírt jelzett utak megtalálhatók a *Kolozsvár és környéke* elnevezésű térképen, de felhasználhatók GPS-re, telefonra feltölthető térképek is. Teljesítménytúrán a kolozsvári EKE az Avenzamps applikációt javasolja, a Jókai-túra térképei részben megegyeznek a cikkben leírt útvonalakkal, a teljesítménytúrák térképeit keressék a teljesítménytúrak. ekekolozsvar.ro honlapon, a Jókai-túra gyalogos vagy kerékpáros opciójára kattintva, ott pedig a Túra 2020 fülnél az Útvonal menüpontot választva.

Tavaly az Árpád-csúcson

Jókai helyett Bánffyról szólt a május 16-ánk

Normális esetben most arról kellene beszámolnunk, miként zajlott a hétvégi Jókai-teljesítménytúra, hányan vettek részt, ki volt a legfiatalabb és legkorosabb résztvevő, hány tányér gulyás fogyott el, kik lettek az ultramaraton győztesei, milyen programokkal kedveskedtünk a kis túrázóknak és melyik túraváltozat bizonyult a legnépszerűbbnek. Korona úr viszont fölényesen megnyerte a csatát és lehetetlenné tette, hogy május 16-án megtapasztaljuk azt a felejthetetlen közösségi élményt, amire már egy éve türelmetlenül várunk. Mi viszont nem törődünk bele a vereségbe, hanem kihasználva a lazításokat csak azért is a természetben töltöttük a szombatunkat és Bánffy-túraútvonalat tisztítottunk.

KISMIHÁLY BOGLÁRKA

Bár fáj a szívünk az elmáradó Jókai-teljesítménytúra miatt, mégsem ültünk tétlenül szombatban, bánkódva a veszteségen. Branea Róbert kollégám már a hét közepén tervezgetni kezdett, sorra felhívogatva a potenciális segítőköt, és miután többen is rábólintottak a visszautasíthatatlan ajánlatra, kőbe vésztük a dátumot. Május 16-án reggel külön kis csapatokban mindenki útnak indult maga mögött hagyva a kincses város beton-dzsungelét, két hónap bezártság után végre engedve a természet csalogató szavának. Első célállomásként Kalotaszentkirály-Zentelkét tűztük ki, ahol a központban bevártuk egymást. Néhányunk munka helyett inkább a kerékpározást választotta, így a csapat egyik része nekivágott a Kőhegy kerékpáros körtúrának, amelyet új útvonalként iktatunk be a Bánffy-túra repertoárjába. A körtúra hossza körülbelül 15 km, és főként kezdő szülőknak, gyerekeknek ajánljuk. A csapat másik része terepjárókba ülve vágott neki a Kőhegynek, megcélozva a Tomordok-csúcsot. A néhol me-

A csodás kalotaszegi panoráma és legkisebb segítők

redék, máshol kanyargós erdei úton megérkeztünk egy tisztásra, ahonnan gyönyörű kilátás nyílt a Vlegyászára (Vigyázó). Meglepődve állapítottuk meg, hogy a csúcs közelében foltokban még mindig áll a hó, ám a minket körülölelő élénkzöldbe öltözött táj a tavaszt hirdette. Elővettük szerszámainkat (láncfűrész, fűnyíró, bozótvágozó) és irány a Tomordok-csúcs.

Bár az ellenkező oldalról gyönyörű, jelzett turistaútvonal vezet fel a csúcsra, legutóbbi túránkon hiányoltuk, hogy ezen az oldalon nem lehet leereszkedni, holott valamikor itt is létezett erdei út, amit az elmúlt évek, évtizedek alatt sajnos benőtt a sűrű növényzet. Az alig 600 m-es szakasz első része füves domboldalon vezetett fel, ahol alig akadt tennivaló. Az-

tán elérve az erdő szélét egyre sűrűsödött a növényzet, bozótok és kidőlt fák álltak utunkat. Profi segítségeink viszont nyomban kézbe vették a helyzetet és megkezdték a kemény munkát. Mi sem tétlenkedtünk, a gyökereiktől elszakított szűrés ágakat ellökdöstük az útból, ők viszont nagyon ragaszkodtak hozzánk, belekapaszkodva kesztyűnkbe és ruhadarabjainkba. Ezután az erdőben enyhén emelkedőn folytatódott az útvonal, amelyen haladva aprócska tisztásra lyukadtunk ki. Hamar rádöbentünk, hogy innen kezdődik csak az igazi kihívás, ugyanis több sűrű bozotos választott el a csúcsra vezető úttól. Miután sikerült bemélni a helyes irányvonalat, nekiestünk a sűrű növényzetnek és a közepébe pompás turistaösvényt varázsoltunk.

Hatékony munkának köszönhetően délután már a Tomordok-csúcsról (1150 m) gyönyörködhattunk az előttünk elterülő kalotaszegi panorámában. Végeredményként tehát a Kőhegy gerincén haladó jelzett turistaösvényt sikerült összekötnünk ezzel a 600 m-es erdei úttal, így most teljes egészében végigjárható a körtúra útvonala. Ezt a szakaszt a Bánffy-túrába fogjuk beiktatni rövidebb gyalogtúráként, 3 különböző, 12-14 km hosszúságú változatban. A csúcsról visszafelé haladva elégedetten szemléltük a létrehozott túraösvényt, örömmel fokozta, hogy az idő végig kedvezett. A jóleső fáradtságnak és a friss levegőnek hála pedig aznap este szerintem senkit sem kellett álomba ringatni.

Kirándulás emlékeink vidám pillanatai

Járvány idején nem kirándulhatunk a megszokott csoportokban, de nosztalgizálni lehet. Előszedtem hát a jegyzeteimet, újraolvastam néhány kirándulás beszámolóját. Mondhatom, jól szórakoztam rajtuk, remélem, az olvasóknak is szerezek néhány derűs perccet az alábbi történetekkel.

KOVÁCS D. ZSUZSA

Pár évvel ezelőtt, március végén Nógrád megyében kirándultunk, sok érdekes, különleges helyet látogattunk meg. Pásztón egy 15. századi oskolamester házáat és eredeti berendezését néztük meg, Tar községben a Kőrösi Csoma Sándor tiszteletére kialakított emlékparkba látogattunk, Ipolytarnócon az Ősvilági Pompeji csodái vártak. Itt a húszmillió évvel ezelőtti vulkánkitörés által elpusztított élőhelyet láttunk az ősszállatok nyomaival, megkövesedett fákkal, „kőbe préselt” növényzettel. A látogatóközpont 4D-mozijában rövid időutazásban volt részünk. Jártunk 3002-ben New Yorkban, majd visszarepültünk a húszmillió évvel ezelőtti Ipolytarnócra, sétáltunk az akkori növények, állatok között, „megéltük” a mindent elpusztító vulkánkitörést, végül szerencsésen visszaérkeztünk a mába. Ellátogattunk a világörökség részét képező Hollókőre, felkerestünk néhányat a számtalan Nógrád megyei vár közül, irodalmunk több jeles képviselőjének emlékét kerestük Felvidéken: Szklabonyán Mikszáth Kálmán

szülőházához. Alsósztrégován Madách Imre sírjához látogattunk az akkor éppen felújítás alatt lévő kastély parkjában, Kékkő várában Balassi Bálintra emlékeztünk. Kirándulásunk utolsó napjára is maradt még látnivaló, ezért reggeli után rögtön útnak indultunk. Sajnos rossz hírt kellett közölnöm a csoporttal. Indulás előtt szólt a házigazda, hogy a hírekben bementek: sztrájkolnak a román vámosok, csak a nagylaki átkelő működik, ott pedig hosszú a sor, többórás várakozásnak nézünk elébe. Ezért le kell mondanunk a programunk további részét, elmegyünk a szupermarketbe élelmiszereket vásárolni a hosszú várakozásra való tekintettel, utána pedig irány Nagylak. Néhány másodpercnyi csönd, utána ki-ki mondta azt, ami eszébe jutott: ...kár a mai programért, ...nekem még van egy kis kajám, ...nekem se kajám, se pénzem, ...ne búsulj, nem hagyunk éhen halni, ki tudja, mikor érünk haza. Aztán megint csönd. Ekkor megszólaltam én: tudjátok, megtörténik ez kies tájainkon néha, főleg így április elsején! Jót neveltünk, mindenki megkönnyebbült, hogy csak

áprilisi tréfa volt. Be kell vallanom, nem az én fejemből pattant ki az ötlet, rám csak a kivitelezést bízták. Vidáman folytattuk utunkat, hiszen még hátra volt Salgó vára, Somoskő vára és főleg Maconka Árpád-kori temploma. Ez utóbbi települést ma már hiába keressük a térképen, a 20. századi településjegyesítések áldozata lett, most Bányterenyé egyik városrésze. A 13. században épült, Szent István királynak szentelt temploma valódi remekmű. Csodálatos középkori freskóinak nagy része meglepő épségben maradt fenn. Miután kellőképpen kigyönyörökdöttük magunkat a templomban, kimentünk a templomkertbe, ahol már felállították a 15 m magas kettős keresztet, körülötte pedig még csak a helye volt kijelölve a hatvannégy vármegyét jelképező palóc kopjafának. Mivel mi voltunk az első határon túli csoport, aki meglátogatta a készülő emlékhelyet, meghívtak az augusztus 20-i Szent István-búcsúra, amikor az összmagyarság Szent István-keresztjét felavatják. Nagy örömmel fogadtuk a meghívást, a hazafelé vezető úton már szervezkedtünk. Augusztusban is többnapos kirándulásra indultunk, mert a délelőtti kezdődő búcsúra és keresztzentelési ünnepségre másféleképpen nem érhetünk volna el.

Végre elérkezett a várva várt nap. Csoportunkat nagy

örömmel fogadták a szervezők, ajándék ebédjeggyel kedveskedtek nekünk, amit az ünnepség után válthattunk be. A nagyszámú hívóssereg előtt az összmagyarsághoz szóló búcsúmisét az egri érsek celebrálta. Utána átvonultunk a templomkertbe az Összmagyarság Szent István keresztjéhez. A tátrai fenyőből készült kettős kereszt körül két körben álltak a palóc kopjafák. A belső kör tizenkilenc kopjafája a mai Magyarország tizenkilenc megyéjét jelképezi, a külső kör negyvenöt kopjafája pedig a történelmi Magyarország részben vagy teljesen elcsatolt vármegyéit. Minden kopjafa lábához egy-egy vedernyi, az illető megyéből származó föld került. Az ünnepi beszédek után a keresztzentelés következett. Szívhez szóló, megható ünnepség volt, boldogok voltunk, hogy részesei lehettünk. Közben természetesen megéheztünk, érdeklődtünk, hol válthatnánk be az ebédjegyeket. Betereleket egy sátorba, leültettek a megterített asztalhoz és már hozták is a gőzölgő töltött káposztát, aminek neki is láttunk. Csak az ebédjegyeket nem akarta senki elvenni. Mint kiderült, itt a szervezőket várták ebédre, valaki tévedésből irányított ide. Szabadkozásunkra megnyugtató választ kaptunk: adja Isten egészségükre, ne ag-

gódjanak, jut a szervezőknek is, itt ma senki nem marad éhesen! Nemsokára ünnepi műsor kezdődött. Közben rátaláltunk a mi ebédünkre is, többbüstnyi gulyás készült, de itt most sorba kellett volna állnunk, amihez teli hassal semmi kedvünk nem volt, inkább az ünnepi műsort néztük. Mire annak vége lett, elfogyott a sor, de gulyás még volt bőven, így hát beváltottuk az ebédjegyeinket is.

A búcsú zárásaként egészen különleges élményben volt részünk, a helybeli plébános kihozta a templomból a keresztet a tulajdonukban lévő Szent István-eréklyét és megáldotta vele a jelenlévőket. Jó volt ott lenni, jó volt részt venni ezen a nagyszerű, magyarságunkat erősítő rendezvényen! A nap hátralevő részét a bükkszéki gyógyfürdőben töltöttük, ahol újabb meglepetés várt: ünnepi könnyűzenekonzert. Hát ilyen élményben sem volt még eddig részünk, hogy fürdőmedencéből hallgassunk koncertet!

Jócskán elfáradva érkezünk szálláshelyünkre, ahol várt ránk a vacsora. Háziasszonyunk megrökönyödve nézte, hogy csak ímmel-ámmal eszegettünk, aggódva kérdezte, hogy mi a baj, nem ízlik a vacsora? Megnyugtattuk, hogy nem a vacsorával van a baj, hanem velünk, és elmeséltük neki, hogy esett, hogy aznap kétszer ebédeltünk.